

1. Η ΓΟΗΤΕΙΑ ΜΙΑΣ ΕΠΟΧΗΣ

Μέσο: . . . . . ΤΟ ΒΗΜΑ ΚΥΡΙΑΚΗΣ_ΒΙΒΛΙΑ

Ημ. Έκδοσης: . . .25/08/2019 Ημ. Αποδελτίωσης: . . .25/08/2019

Σελίδα: 2

Innews ΑΕ - Αποδελτίωση Τύπου - <http://www.innews.gr>

ΔΕΥΤΕΡΗ ΜΑΤΙΑ

Η γοητεία μιας εποχής

Ξαναδιαβάζοντας
ένα κλασικό
ιστορικό έργο του
Ερικ Χόμπσπαουμ
έξι δεκαετίες μετά
την πρώτη έκδοσή του

ΤΟΥ ΜΑΡΚΟΥ ΚΑΡΑΣΑΡΙΝΗ

Ο Ερικ Χόμπσπαουμ

Υπάρχει ένας εντυπωσιακός χάρτης στο βιβλίο του *Ερικ Χόμπσπαουμ* με τίτλο *Η Εποχή των Επανάστασεων, 1789-1848*. Είναι εκείνος που απεικονίζει το ανέβασμα τριών δημοφιλών έργων όπερας, μεταξύ των οποίων «Ο κουρέας της Σεβίλλης» του *Τζοακίνο Ροσσίνι*, ανάμεσα στο 1815 και στο 1848: οι παραστάσεις εκτείνονται γεωγραφικά κατά μήκος και κατά πλάτος της ευρωπαϊκής πείρου, από τη Λισαβόνα ως την Οδησό και από την Κέρκυρα ως το Ελοϊνκί, ενώ ένα παράρτημα του χάρτη παρέχει την πρόσθετη πληροφορία ότι βρήκαν θεατές επίσης στη Λίμα του Περού, στο Σίδνεϊ της Αυστραλίας και στην Μπατάβια, σημερινή Τζακάρτα της Ινδονησίας. Με αυτό τον εύγλωττο τρόπο ο Χόμπσπαουμ υπο-

δεικνύει στον αναγνώστη τη διάδοση μιας κοινής κουλτούρας σε ολόκληρη την αστική (και μικροαστική) τάξη της Ευρώπης στη διάρκεια του α' μισού του 19ου αιώνα.

Πρόκειται για μικρό μόνο δείγμα της γοητείας της ευρηματικής αυτής σύνοψης που μέσα σε 500 σελίδες κειμένου αποβγαίνει πλήρης πολιτική, κοινωνική και πολιτισμική ιστορία μιας εξαιρετικά περίπλοκης εποχής – ούτε η πληρότητα ούτε η συντομία του έργου συνιστούν ευκαιροφρόνητα επιτεύγματα, απόδειξη των οποίων αποτελεί το γεγονός ότι το βιβλίο ανατυπώνεται διαρκώς στα αγγλικά (και σε ελληνικά μετάφραση από τις εκδόσεις του **ΜΙΕΤ**) έξι ολόκληρες δεκαετίες μετά την πρώτη του εμφάνιση. Στο μεταξύ, άλλες από τις καινοτό-

μες έννοιες που ο Χόμπσπαουμ εισηγήθηκε σε αυτό ευημερούν στους κόλπους των ιστορικών (ο «μακρός 19ος αιώνας», η ενόπτια της εποχής από τη Γαλλική Επανάσταση ως τον Α' Παγκόσμιο Πόλεμο, από το 1789 ως το 1914), άλλες έχουν ξεπεραστεί από πιο εκλεπτυσμένες υποθέσεις εργασίας (η έννοια της ταυτόχρονης «διπλής επανάστασης», πολιτικής στη Γαλλία, βιομηχανικής στην Αγγλία). Μέτρο της ποιότητας ωστόσο της γραφής του βρετανού μαρξιστή ιστορικού είναι ότι ακόμη και αν δεν πρόκειται για έργο αιχμής, ο σημερινός αναγνώστης μπορεί να αρεθεί στην αφηγηματική ροή του απολαμβάνοντας παράλληλα μια από τις πλέον αξιόπιστες εισαγωγές στην ιστορία της περιόδου.